

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Zienswijze Ontwerpbegroting 2027 GGDrU

Beleidsveld	Volksgezondheid
Organisatieonderdeel	Volksgezondheid
Opsteller	Marianne van der Velde
Kenmerk	34158128
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (Artikel 1:2 Het raadgevend referendum lid 2.i Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze van de raad op (ontwerp)begroting 2027 van de GGD regio Utrecht, met de volgende aandachtspunten:
 - a. Voortzetting van het gesprek met de GGDrU over de financiële en inhoudelijke uitdagingen, mede gezien de structurele bezuinigingen en onzekerheden richting de jaren na 2027;
 - b. Recente ontwikkelingen rondom pandemische paraatheid expliciet verwerken in de volgende begrotingen 2027-1, 2028 e.v.;
 - c. Verzoek om nadere toelichting en het opnemen van realisatiecijfers en vergelijkende cijfers bij begrotingstabellen en beleidsindicatoren;
 - d. Verzoek om een meerjarig perspectief op de kostenontwikkeling van een toekomstbestendige forensische geneeskunde;
 - e. Uiten van zorgen over de financiële houdbaarheid van het Meldpunt Advies en Bezorgd (MAB) en verzoek om nadere maatregelen en inzicht in sturingsmogelijkheden;
 - f. Onderschrijven van het belang van de transformatieopdracht, met het verzoek om transparantie en nadere uitwerking van de financiële consequenties, het meerjarig perspectief en de verdeling van kosten;
 - g. Onderkenning van het belang van een inzichtelijke taakindeling en met het verzoek om verduidelijking van de nieuwe indeling en een vergelijkingsmatrix met eerdere begrotingen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

De (ontwerp)begroting 2027 van de GGD regio Utrecht (GGDrU) bevat voornamelijk de financiële vertaling van eerder vastgesteld beleid en indexaties zoals voorgelegd aan gemeenten in de kadernota 2027. Een aantal thema's zoals het Transformatieplan kennis en advies en de pandemische paraatheid zijn daarom niet opgenomen in de begroting. Tegelijkertijd laat de begroting zien dat GGDrU en gemeenten voor aanzienlijke financiële en inhoudelijke uitdagingen staan. In de zienswijzebrief onderschrijft de raad het belang van de taken van GGDrU, maar constateert dat op meerdere punten nadere toelichting en aanscherping nodig is. Met name ten aanzien van pandemische paraatheid, het financieel meerjarenbeeld en specifieke kostenontwikkelingen (zoals forensische geneeskunde en het Meldpunt Advies en Bezorgd) acht de raad aanvullende duiding noodzakelijk. Daarnaast verzoekt de raad meer inzicht in de financiële consequenties voor gemeenten m.b.t. de transformatieopdracht. Met de zienswijze vraagt de raad om meer transparantie, een beter meerjarig inzicht en expliciete aandacht voor risico's en financiële houdbaarheid.

Context

Aanleiding

De gemeente Utrecht neemt sinds 2014 deel aan de Gemeenschappelijke Regeling GGD regio Utrecht (GR GGDrU). De deelname van de gemeente Utrecht aan de GR GGDrU volgt uit de Wet Publieke Gezondheid (WPG). De gemeente Utrecht heeft bij de GGDrU basistaken uit de WPG belegd op het gebied van de gezondheidsbescherming, advies en ondersteuning bij crisissituaties, en heeft daarnaast maatwerkafspraken gemaakt op het gebied van de Openbare Geestelijke Gezondheid, de uitvoering van de Wet verplichte GGZ (WvGGZ) en de lijkschouw. Binnen de gemeenschappelijke regeling is de beïnvloedingsruimte beperkt. Het Algemeen Bestuur van de GGDrU stelt de begroting vast en is niet verplicht ingediende zienswijzen over te nemen. Hierdoor bestaat het risico dat niet alle aandachtspunten worden verwerkt. Deze situatie hangt samen met de governance van de regeling, waarin de invloed indirect van aard is. Door de zienswijze helder en goed onderbouwd te formuleren en het gesprek actief te blijven voeren in bestuurlijke gremia, kan de kans worden vergroot dat de aandachtspunten worden meegenomen.

Juridische context

De zienswijzeprocedure is vastgelegd in [Artikel 35 Wet gemeenschappelijke regelingen](#) (Wgr) en de [Gemeenschappelijke Regeling GGDrU](#). De raad wordt hiermee in de gelegenheid gesteld om te reageren op de ontwerpbegroting voordat deze definitief wordt vastgesteld. Van toepassing op de situatie van de gemeente Utrecht is tevens de vrijwaringsbepaling van de gemeente Utrecht voor financiële gevolgen van de uitvoering van taken door GGDrU in de Jeugdgezondheid ([art 54 lid 2 van de GR GGDrU](#)).

Toelichting ontwerpbegroting

De in de begroting vastgestelde bijdrage van de gemeente Utrecht neemt in 2027 toe met ca. 70.000 euro naar een bijdrage van ca. 4.080.000 euro. Deze toename is binnen de begroting Gemeente Utrecht incidenteel gedekt in 2027. Voor de begrotingsjaren 2028 e.v. vervallen de incidenteel toegekende voorjaarsnota 2026 middelen van 220.000 GGDrU en 130.000 voor Forensische Zorg. *Voor de indexatie 2027 gemeente Utrecht is een aanneme gedaan o.b.v. dezelfde indexatie als de GGDrU.

Daarnaast zijn in de ontwerpbegroting inhoudelijke ontwikkelingen met financiële impact, zoals de toename van kosten voor forensische geneeskunde en het Meldpunt Advies en Bezorgd (MAB). Ook zijn er landelijke ontwikkelingen, zoals toekomstige structurele financiering voor pandemische paraatheid, waarvan de doorwerking in de begroting nog beperkt zichtbaar is.

Beslistermijn

Uiterlijk 30 juni 2026 moet de gemeente Utrecht haar zienswijze delen met de GGDrU. Indien de gemeente Utrecht niet of later de zienswijze deelt, dan neemt het Algemeen Bestuur deze zienswijze niet mee bij de besluitvorming op 1 juli 2026.

Beoogd effect

Het Algemeen Bestuur van GGDrU stelt de begroting vast. Voorafgaand krijgen gemeenteraden de mogelijkheid een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting. Met deze zienswijze kan de raad invloed uitoefenen op het beleid en de financiële koers van GGDrU.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

[Raadsvoorstel zienswijze Kaderbrief 2027 GGDrU](#)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	<p>Bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze van de raad op (ontwerp)begroting 2027 van de GGD regio Utrecht, et de volgende aandachtspunten:</p> <ol style="list-style-type: none">Voortzetting van het gesprek met de GGDrU over de financiële en inhoudelijke uitdagingen, mede gezien de structurele bezuinigingen en onzekerheden richting de jaren na 2027;Recente ontwikkelingen rondom pandemische paraatheid expliciet verwerken in de volgende begrotingen 2027-1, 2028 e.v.;Verzoek om nadere toelichting en het opnemen van realisatiecijfers en vergelijkende cijfers bij begrotingstabellen en beleidsindicatoren;Verzoek om een meerjarig perspectief op de kostenontwikkeling van een toekomstbestendige forensische geneeskunde;Uiten van zorgen over de financiële houdbaarheid van het Meldpunt Advies en Bezorgd (MAB) en verzoek om nadere maatregelen en inzicht in sturingsmogelijkheden;Onderschrijven van het belang van de transformatieopdracht, met het verzoek om transparantie en nadere uitwerking van de financiële consequenties, het meerjarig perspectief en de verdeling van kosten;Onderkenning van het belang van een inzichtelijke taakindeling en met het verzoek om verduidelijking van de nieuwe indeling en een vergelijkingsmatrix met eerdere begrotingen.
Argumenten	
1.1	<p>De begroting bevat relevante onzekerheden die nadere duiding vereisen.</p> <p>We hechten aan een transparante en goed onderbouwde begroting. De ontwerpbegroting 2027 laat op meerdere punten echter onduidelijkheden zien, waaronder de ontwikkeling van baten en lasten en het ontbreken van vergelijkende cijfers. Dit beperkt de mogelijkheid van de raad om zijn kaderstellende en controlerende rol adequaat uit te oefenen. Met de zienswijze wordt gevraagd om aanvullende transparantie en toelichting. Dit geldt ook voor de inzet en verdeling van specifieke middelen, zoals AZWA-middelen, waar momenteel een integraal overzicht ontbreekt.</p> <p>Tot slot is de formele grondslag van de kostenverdeling tussen gemeenten niet volledig inzichtelijk. Met het oog op transparantie, voorspelbaarheid en controleerbaarheid van de gemeentelijke bijdragen is het verzoek te handelen in lijn met artikel 42 van de gemeenschappelijke regeling, waarbij de bijdrageverordening de formele grondslag zou moeten vormen voor de kostenverdeling. Op dit moment ontbreekt een bijdrageverordening en wordt in plaats daarvan verwezen naar de gemeentebladen. Hiermee wordt onvoldoende voldaan aan de gestelde wettelijke vereisten.</p>
1.2	<p><u>De raad wil sturen op een toekomstbestendige en financieel houdbare publieke gezondheidszorg</u></p> <p>GGDrU staat voor grote maatschappelijke opgaven, terwijl tegelijkertijd sprake is van financiële onzekerheden, onder andere rondom pandemische paraatheid en structurele middelen vanuit het Rijk. We verzoeken de GGDrU om deze punten expliciet te adresseren en te voorzien van een realistisch en houdbaar meerjarenbeeld.</p>

1.3	<p>Specifieke kostenontwikkelingen vragen om nadere sturing en inzicht.</p> <p>Het belang van zowel het Meldpunt Advies en Bezorgd (MAB) als forensische geneeskunde voor de publieke gezondheid wordt onderkend. Echter, bij zowel de forensische geneeskunde als bij MAB is sprake van stijgende volumes en financiële onzekerheden. Met name bij het MAB leidt de hogere instroom tot zorgen over de houdbaarheid van de huidige afspraken. De gemaakte afspraken omtrent het MAB zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst 2026-2029 is op dit moment onvoldoende zichtbaar in de begroting.</p> <p>Door deze punten expliciet te agenderen, kan tijdig worden gestuurd en worden onverwachte financiële gevolgen voor de gemeente beperkt.</p>
1.4	<p><u>De transformatieopdracht heeft nadere uitwerking nodig van de financiële consequenties, het meerjarig perspectief en de verdeling van kosten.</u></p> <p>Op dit moment is de transformatieopdracht nog onvoldoende financieel uitgewerkt en inzicht in de bijbehorende investeringen, beoogde besparingen en verdeling van kosten tussen gemeenten ontbreekt. Uit een eerste inventarisatie bleek dat niet gemeenten maar zorgverzekeraars zowel op korte als lange termijn het grootste profijt hebben. Aangezien het bevorderen van gezondheid minder zorg oplevert, is dat op zich geen argument om niet te transformeren. Echter, het pleit er wel voor om zorgverzekeraars te betrekken om een financiële bijdrage leveren.</p> <p>We hechten aan transparantie op dit punt en verzoeken GGDrU om in volgende begrotingen middels een separate uitwerking helder inzicht te geven in de financiële consequenties, het meerjarig perspectief en de wijze waarop deze recht doen aan de werkwijze en positie van individuele gemeenten. Daar waar de besparingen en/of baten wel bij gemeentes verwacht worden, ziet de gemeente Utrecht graag welke orde van grootte dat heeft. Dit is met name voor de gemeente Utrecht van belang, omdat de gemeente Utrecht zelf ook inzet op gezondheidsbevordering, gezondheidsbeleid en onderzoek middels de afdeling Volksgezondheid. We willen dubbelen lasten waar mogelijk voorkomen.</p>
1.5	<p><u>De wijziging in taakindeling vraagt om extra inzicht om de vergelijkbaarheid te waarborgen.</u></p> <p>De overgang naar een nieuwe indeling van taken (A-, B- en C-taken) maakt vergelijking met eerdere begrotingen lastiger en kan leiden tot onduidelijkheid over het onderscheid tussen basistaken en maatwerktaken. De raad hecht aan transparantie hierin. Door een transponeringstabel en toelichting te vragen, blijft de begroting goed interpreteerbaar en bestuurbaar.</p>
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<p>Financiële onzekerheden kunnen doorwerken in de gemeentelijke begroting.</p> <p>Onzekerheden in de begroting van GGDrU, zoals bij pandemische paraatheid of de transformatieopdracht en volume groei in taken (zoals bij forensische zorg en MAB), kunnen leiden tot toekomstige stijgingen van de gemeentelijke bijdrage. Dit risico wordt veroorzaakt door externe factoren zoals rijksbeleid en maatschappelijke ontwikkelingen. We vragen om expliciete duiding en meerjarig inzicht, zodat we hier tijdig op kunnen anticiperen in de eigen begrotingscyclus.</p>

Financiën

De kosten voor de gemeente Utrecht van deelname aan de GR GGDrU zijn onderdeel van begrotingscyclus van de Gemeente Utrecht, onderdeel Verbonden Partijen. De voorliggende conceptbegroting leidt tot een extra bijdrage van de gemeente Utrecht van ca 70.000 euro die binnen de begroting Gemeente Utrecht incidenteel gedekt is in 2027. Voor de begrotingsjaren 2028 e.v. vervallen de incidenteel toegekende voorjaarsnota 2026 middelen van 220.000 GGDrU en 130.000 voor Forensische Zorg.

De indexatie 2027 (loon/prijs index) ten aanzien van de GGDrU ligt dit voorsnog binnen het

afgesproken percentage van de brief GR-en die is verstuurd naar alle gemeenschappelijke regelingen. De GGDrU geeft echter in reactie op de zienswijzen op de kaderbrief aan dat de gemeentelijke indexatiesystematiek pas in 2028 geïmplementeerd kan worden en niet zoals voorgesteld in 2027.

Vervolg

De vastgestelde zienswijzebrief wordt naar GGDrU gezonden en meegenomen in de besluitvorming van het algemeen bestuur GGDrU over de (ontwerp)begroting 2027 in het Algemeen Bestuur van GGDrU van 1 juli 2026.

Samen stad maken

'Gemeente aan zet' is van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechtters voor dit voorstel.

Communicatie

Er is geen aanvullende communicatie voorzien.

Niet referendabel

De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat dit een raadsvoorstel betreft over stukken van een gemeenschappelijke regeling (Artikel 1:2 Het raadgevend referendum lid 2.i [Verordening raadgevend referendum](#)).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Zienswijzebrief (ontwerp)begroting GGDrU 2027

Bijlagen informatief

- Aanbiedingsbrief aan de raden bij ontwerpbegroting 2027
- (ontwerp)Begroting GGDrU 2027-0
- Samenvattend overzicht zienswijzen kaderbrief 2027